

АКАДЕМИЯ ПО НАЦИОНАЛНА И ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ
ГР. ПЛОВДИВ

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Милорад Руменов Йорданов

относно представяне на научните трудове и участието
на доц. д-р Петър Лошонци

в конкурс за заемане академична длъжност
„професор“ в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана,
професионално направление 9.1 „Национална сигурност“
(Институционална сигурност и превенция на организираната престъпност),
обявен в ДВ бр. №49/17.06.2025 г.

Изготвянето на настоящото становище е възложено с решение на научното жури, определено със заповед № 103/05.01.2026 г. на ректора на Академията на национална и информационна сигурност

2026 г.

1. Кратка информация за кандидата в конкурса

В конкурса участва единствен кандидат доц. д-р Петър Лошонци, който към настоящият момент е ректор на Висше училище по мениджмънт на сигурността в Кошице, Словакия.

Преди това е заемал длъжностите изпълняващ длъжността ректор (на два пъти) и първи проректор. Дългогодишен заместник-ректор по информатика и развитие в същия университет (от юли 2008 г. до септември 2019 г.). Участвал е в управлението на ИТ технологиите в университета и координацията на процесите по развитие

Притежава образователна и научна степен „доктор“ от Университета в Жилина, Факултет по специално инженерство, Жилина, Словакия (2002-2006 г.) Дисертационният му труд е на тема „Проектиране на качествени методи за управление на сигурността като средство за стимулиране на развитието на опазването на защитени активи“. Доцент по икономика (Икономика и информационна сигурност) във Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) в София, България, от юли 2022 г. Има множество публикации и участия в научни конференции, свързани с информационна сигурност, управление на сигурността и икономическа сигурност. Притежава сертификати за мениджър и одитор по информационна сигурност ISO 27000.

Доц. д-р Петър Лошонци има множество научни публикации и активно участва в научноизследователски проекти в областта на сигурността и икономиката. От представените документи е видно, че единственият кандидат по обявения конкурс притежава научноизследователски и административен опит и компетенции в съответствие с изискванията на процедурата.

2. Обща характеристика на трудовете на кандидата

Представените в настоящият конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ доц. д-р Петър Лошонци материали отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане.

Доц. д-р Петър Лошонци е представил за рецензиране следните научни трудове, които са разпределени, както следва:

- Една самостоятелна монография за хабилиране на английски език. Монографията, представена като хабилитационен труд, е озаглавена: „Selected risk aspects of performing the profession of a paramedic affecting its safety“ (Избрани рискови аспекти при изпълнение на професията на парамедик, влияещи върху нейната безопасност), публикувана в Кошице през 2021 г. – 100 точки;

- Една публикувана монография, която не е представена като основен хабилитационен труд - 100 точки

- Статии и доклади, публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация: 7 – Web of Science - 15,3 точки; 17 – Scopus – 57,5 точки.

- Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране: 27 бр. /самостоятелни и в съавторство/, както и 48 доклада/статии са публикувани в научни сборници, монографии и материали от конференции (16 в сборници/монографии и 32 в материали от конференции).

- Публикувани глави от колективна монография – 2 бр. общо 15 точки

Общ брой точки по критерии А, В, С - 217,8

Д) Цитати или рецензии в научни списания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, или в монографии и колективни томове.

Общ брой цитати, с които участва в конкурса публикувани в Scopus и WoS – 7 цитата- 75 точки.

Според подробна справка за цитиранията доц. д-р Петър Лошонци има общо 110 цитата в световноизвестни бази данни за научна информация: Scopus – 58 цитата и Web of Science (WoS) – 52 цитата.

Е) Научно ръководство на защитили докторанти – 3 – 120 точки

- Проекти: Общият брой на националните и международни научни или образователни проекти, в които е участвал като изследовател или ръководител, е 4 (1 международен и 3 национални) – общ брой точки 95.

- Публикуван университетски учебник или учебник, използван в училищна мрежа – 2 бр.- 20 точки

Общ брой точки по критерий Е: 235

Публикациите на автора обхващат няколко стълба на науките за сигурността. Тяхната тематична структура обхваща криминология, информационна и киберсигурност, управление на кризи, защита на населението и не на последно място, икономическа сигурност, която се появява в индексирани изследвания, фокусирани върху икономически заплахи, дигитална трансформация или устойчивост на икономическите системи. Обзорът на автора включва монографии, глави в колективни трудове, статии, регистрирани в WoS и Scopus, и множество доклади от конференции. Криминологично ориентираните публикации формират значителна част от целия корпус.

От направения общ анализ на публикациите, считам, че кандидатът демонстрира солидни качества на научен работник, с обширни и задълбочени познания в сферата на своите изследвания.

3. Съответствие на количествените резултати от научната и преподавателската дейност на кандидата с минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“.

Съгласно представената справка с включените публикации е видно, че те са доказателство за научна активност на автора в сферата на науката, която е избрал за своето научно израстване. Количествената оценка покрива и дори надвишава минималните изисквани точки по групи показатели съгласно от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ по област 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1. Национална сигурност.

Доц. д-р Петър Лошонци е представил в конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ научни публикации по темата като общият брой точки за всички публикации и цитирания е 707 точки, което значително надвишава националните минимални изисквания.

Изложените факти неоспоримо потвърждават високия академичния потенциал на кандидата и неговия съществен принос в съответната научната област, което го прави напълно подходящ за заемане на академичната длъжност „професор“. Представената научната продукция се отличава с висока степен на цитируемост, което е доказателство за неговата висока ерудиция и широка подготовка.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. д-р Петър Лошонци има богат и многостранен преподавателски опит, който обхваща широк спектър от теми в областта на сигурността и управлението. Преподавателска му дейност е свързана с водене на лекции и упражнения в бакалавърска, инженерна и докторска степен на обучение по учебна програма „Управление на системи за сигурност“ по следния обхват от предмети: Технологии за информационна сигурност; Управление на риска; Управление на околната среда и инженерство; Семестриален проект; Система за периметрова защита; Одит на системи за управление; Проектиране на системи за сигурност; Теория на риска; Превенция на престъпността; Управленски информационни системи; Информационни системи в логистиката Компютърна и комуникационна сигурност.

5. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Монографичният труд на кандидата „Избрани рискови аспекти при изпълнение на професията на парамедик, влияещи върху нейната безопасност“ разглежда ефективността на Единната спасителна система (ЕСС) и неразделната роля на парамедиците в нея. Настоящото изследване анализира теоретичните основи на оценката на риска в управлението на безопасността и сигурността. Основният фокус на неговата монография е намирането на директно приложение в оптимизирането на оперативната дейност на спасителните служби. Работата му не само теоретизира проблемите, но предлага и конкретни решения за превенция, които вече служат за основа на специализирани обучения по безопасност. Системният подход, изложен в неговите трудове, превръща субективния опит на парамедика в обективно научно знание, необходимо за стратегическото управление на ЕСС. Един от ключовите изводи е необходимостта от превантивно въздействие върху рисковете, преди те да ескалират в реални заплахи, застрашаващи ефективността на системата. Съществува социална потребност от засилено научно изследване на тези рискове за безопасността. Предлага се подход чрез интегриране на знания от областта на сигурността и защитата на лица и собствеността. Основният фокус на изследването е самият парамедик като ключов приоритетен интерес на защита. Целта е да се идентифицират най-сериозните рискове и да се проектират мерки за оптимизация, които да намалят вероятността и последствията от тях, както на технологично, така и на индивидуално ниво на грижа. Научно-изследователската дейност на кандидата, д-р Петър Лошонци се отличава със силен интердисциплинарен подход в областта на сигурността и управлението на кризи.

Кандидатът демонстрира задълбочено теоретично и практическо владение на принципите за управление на риска, приложими в широк спектър от области — от информационна и икономическа сигурност до физическа защита на хора и имущество. Той демонстрира методологически умения за анализ и оптимизация, притежава силни компетенции в разработването на методологии за оценка на сигурността и проектиране на системни оптимизации. Кандидатът активно работи за повишаване на културата на безопасност чрез образователни инициативи, разработване на учебници и скриптове, и въвеждане на иновативни методи като проектно обучение и виртуална реалност в академичната среда. С богатият научноизследователски опит и продуктивност той демонстрира висока научноизследователска продуктивност и способност за международно сътрудничество и видимост.

Всичко това ми дава основание да потвърдя, че той отговаря на всички изисквания за присъждане на академична длъжност „професор“.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Публикациите и научните резултати получени от кандидата съдържат редица научни, научно-приложни и приложни приноси с различна степен на значимост за науката. Приемам и потвърждавам наличието на приноси в трудовете на кандидата, представени за конкурса:

Научни приноси:

1. Теоретичен принос: Обоснован е мултидисциплинарен характер на безопасността при парамедиците, обединяващ медицински, технически, социални и психологически аспекти.

2. Методологически принос: Системен подход към превенцията

Предложен е преход от реактивни оперативни решения към системен модел за управление на риска.

3. Социален и образователен принос: Концепция за „Култура на безопасност“. Дефинирана е критичната роля на специализираното образование по безопасност като основен инструмент за намаляване на рисковете.

Научно-приложни приноси, които могат да бъдат дефинирани по следния начин:

1. Проектиране на двустепенен модел за оптимизация на безопасността: Разработване на конкретни мерки за намаляване на рисковете, разграничени на две нива — технологично (инструменти, оборудване и системи) и индивидуално (подготовка и поведение на самия парамедик).

2. Методология за превантивен контрол в ЕСС: Предлагане на практически подход за намеса върху рисковете в техния ранен етап, с цел предотвратяване на ескалацията им в реални заплахи, които биха парализирали ефективността на Единната спасителна система.

3. Модел за системно събиране и анализ на данни

4. Концептуална рамка за специализирано обучение. Разработване на насоки за образователни програми в областта на науките за безопасност, насочени към повишаване на ситуационната осведоменост на служителите на терен.

В първите години от академичната си практика, изследователската дейност на кандидата е посветена на областта на управлението на частните охранителни услуги, което е материализирано в дисертацията му. В

следващите години той се посвещава на областта на изследването на ефективното използване на охранително оборудване за защита на обекти от престъпления. Изследванията са фокусирани върху изследване на ефективността на проектирането и прилагането на елементи за техническа защита на практика. Приложните изследвания включват и процедури и методи за заобикаляне на техническата защита от участници в организираната престъпност.

Информационната сигурност често е свързана с икономическата сигурност и престъпността, което се превръща в област на изследване на кандидата през последните години. Тази област на сигурността е тема на процедурата по хабилизацията през 2022 г. Тематичните области на изследване се допълват от безопасността на медицинските спасители, която е значима изследователска цел през последните години, засилена от кризата с Covid19.

В няколко приложения на изследванията и образованието в областта на сигурността, кандидатът пряко или паралелно се е занимавал и с организираната престъпност, най-вече в областта на икономическата, киберсигурността и сигурността на обектите. Формирането на изследванията на кандидата е резултат от сътрудничество с видни експерти.

7. Критични бележки към рецензираните трудове

Нямам критични бележки към научните трудове на доц. д-р Петър Лошонци. Кандидатът е утвърден експерт с доказани компетенции както в теоретичната разработка на модели за сигурност, така и в тяхното практическо и образователно приложение.

8. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В трудовете на кандидата не съм открил данни за плагиатство.

9. Заключение

Въз основа на гореизложеното мога да обобщя, че е налице една убедителна кандидатура за заемане на академичната длъжност „професор”. Документите по конкурса свидетелстват, че са изпълнени както изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, така и съответния Правилник на АНИС за заемането на академичната длъжност „професор”.

С пълна убеденост давам положителната си оценка и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на

академичната длъжност „професор” доц. д-р Петър Лошонци в област на висше образование 9. Сигурност и отбрана, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“ „професор“ (Институционална сигурност и превенция на организираната престъпност), обявен в ДВ бр. №49/17.06.2025 г.

03.02.2026 г.

Изготвил становището:

/Доц. д-р Милорад Йорданов/